

”Fremtidssikret” – det forbudte ord.

TV og forbrugerelektronik under skiftet fra den analoge til den digitale verden - forventningsafstemning mellem forbrugere, marked og teknologi

Forbrugeren har oplyst, at hun ved køkets indgåelse gjorde den erhvervsdrivende opmærksom på, at tv’et skulle være fremtidssikret til det nye signal...
Fra referatet af en kendelse i Forbrugerklagenævnet

... ikke alle, der har fået det, de kom efter: Et fremtidssikret tv-apparat, hvor de kan se tv på alle kanaler, mange år frem i tiden.
Fra artikel på Forbrugerrådets hjemmeside

... lancerer 11 nye plasma- og LCD-fladskærme, hvoraf hovedparten vil være fremtidssikret og klar til at modtage digitalt TV, når DR og TV2 fra 1. november 2009 slukker for det analoge TV-signal.
Fra en tv forretnings hjemmeside

...vil blive vist i High Definition-kvalitet, så der er nu endnu mere grund til at investere i nye federe, fladere og fremtidssikrede tv-apparater, siger...
Fra artikel i Børsen

Digitaliseringen af forbrugerelektronik indebærer langt hastigere ændringer af forbrugerelektronikken, end vi har været vant til. Senest har overgangen til digitalt tv til antenne modtagelse givet anledning til nogle sager om, hvorvidt forretningerne har opfyldt deres pligt til at oplyse forbrugerne om udstyrets anvendelsesmuligheder over tid.

I tre sager har forbrugere klaget over, at de ikke i forbindelse med købet af tv apparater med MPEG2 modtagere blev informeret om, at tv til antenne i MPEG2 standard ville blive udfaset af MPEG4 standarden i 2012. MPEG er en teknologi til at komprimere tv signalet, så der bliver plads til flere tv kanaler på samme plads i æteren.

Afgørelserne fra Forbrugerklagenævnet fastslår, at forretningerne var forpligtede til loyalt at rådgive forbrugeren om overgangen og giver forbrugerne ret til et afslag i prisen eller i visse tilfælde at hæve købet.

Læs nærmere herom på: www.forbrug.dk/Artikler/Test-og-raad/Elektronik/Fladskærms-tv/MPEG2
Dansk Erhverv søger disse sager indbragt for domstolene.

Denne artikel går ikke ind i en diskussion af de aktuelle sager. Men med udgangspunkt i den problemstilling, som sagerne er et udtryk, ridser artiklen nogle generelle tendenser omkring udviklingen indenfor forbrugerelektronik op og peger på, at vi i fremtiden skal justere vores forventninger til forbrugerelektronik i takt med den teknologiske udvikling.

Den teknologiske udvikling – og det politiske dilemma

Sagerne er en tankevækkende illustration af konsekvenserne af den teknologiske udvikling, som forbrugerelektronikken undergår, og et skarpt lys på det dilemma, som opstår, når politikerne forsøger at nå frem til de bedste beslutninger.

Da politikerne besluttede at sende DR og TV 2 digitalt i 2006, var MPEG2 standarden den eneste der fandtes. I den politiske beslutning indgik, at MPEG2 for DRs og TV 2s vedkommende i 2012 skulle udskiftes med MPEG4, samt at betalingskanaler til antenne tv fra november 2009 skulle sendes i MPEG4. MPEG4 standarden eksisterede på dette tidspunkt kun inde i ingeniørernes ho-

veder, og vi skal frem til sommeren 2008 før standarden endeligt bliver specificeret, og producenterne af tv udstyr kan begynde at implementere den i apparaterne.

Og hvorfor træffer politikerne en beslutning, som gør at to standarder skal leve side om side i en periode? Det gør de af hensyn til forbrugerne. På den ene side skal der sikres plads til flest mulige kanaler i sendenet. Det kræver MPEG4. På den anden side er der på tidspunktet for beslutningen allerede solgt et antal MPEG2 modtagere til modtagelse af DRs og TV 2s digitale udsendelser, og politikerne ønsker ikke at tvinge forbrugerne til en udskiftning i 2009 – to-tre år efter deres første køb af en digital modtager.

Det politiske dilemma bliver ikke mindre af, at det i løbet af den tidshorisont, som den politiske beslutning omfatter, er blevet aktuelt med helt nye standarder. En standard som DVB-T2 – som øger kapaciteten med 50 pct. - drøftes allerede i 2008 blandt ingeniørerne og luftes også i et folketingsudvalg.

Fra den analoge til den digitale verden

Modtagelse, udveksling, kopiering og transmission af digitale signaler kræver digitalt udstyr. Et digitalt tv er en computer. En computer, hvis centrale del er en chip, hvor softwaren kan udskiftes, opgraderes og løbende tilføres ny funktionalitet.

Akkurat som vi kender det fra computere og mobiltelefoner. Den computer, denne artikel skrives på, er to og et halvt gammel og står til udskiftning i efteråret 2010. Computeren indeholder nogle programmer, som nærmer sig den alder, hvor børn begynder i skolen. Producenten har meddelt, at der ikke længere ydes support, og det er på eget ansvar, hvis jeg fortsætter med at benytte dem, og under alle omstændigheder kan programmerne ikke spille sammen med min nuværende printer.

Ved siden af computeren ligger en mobiltelefon, der blev købt i foråret 2010. I 2011, når næste generations mobile bredbånd åbner, skal telefonen udskiftes.

Den GPS modtager til maritimt brug, jeg anskaffede i dyre domme for fire år siden, fungerer sådan set stadig, men i to år har jeg ikke kunnet få nye digitale søkort til den, fordi kortproducenten har ophørt sin virksomhed. Og på søen er nye kort temmelig vigtige.

Det er et fælles træk ved det digitale, at det på den ene side tilbyder os en bred vifte af nye muligheder – muligheder vi kun kunne fantasere om i den analoge verden - og det til en stadig lavere pris.

Og på den anden side sættes udviklingen op i gear, og vi tvinges til stadighed at udskifte og opgradere vores digitale apparater, hvis de skal spille sammen med den omgivende verden.

Det er i høj grad forbrugernes efterspørgsel, der driver udviklingen. Ønsket om flere tv kanaler kræver stadig smartere metoder til at presse tv signaler sammen og dermed nye MPEG standarder – og kravene om at kunne sende billede-beskeder og få internet adgang på mobiltelefonen kræver nye og hurtigere sendenet.

Pointen er, at ligesom vi har vænnet os til løbende at udskifte vores digitale udstyr, når det gælder computere og mobiltelefoner, skal vi vænne os til at gøre det samme med den digitale forbrugerelektronik. Men det er naturligvis ikke så let at vænne sig til, som det er at skrive det, se f.eks. dette klip fra et brugerindlæg på Ingeniøren.dk:

"Jeg savner stadig, da et fjernsyn var et fjernsyn, og vi bare kunne sætte en antenne på, og se TV.

Det virkede, uanset om TV'et blev sluttet til kabel-TV, med stationær antenne, eller med håndholdt antenne. Nu bliver man nød til at kontakte den lokale TV ekspert for at blive rådgivet om fjernsyn.

Skal man have en DVB-C, DVB-C2, DVB-H eller H2 boks, en DVB-T boks, eller en DVB-T2 boks?

Og skal der kort i? Kræver det ny antenne? Og skal boksen have MPEG2, eller MPEG4?"

Set-top boksen

Ordet set-top boks begynder at optræde i det danske sprog i halvfemserne. Det betegner en boks, der sættes mellem signalkilden (antenne-stikket) og tv apparatet, og som foretager en behandling af signalet, så det kan anvendes på tv apparatet.

Set-top boks er en bred betegnelse, der benyttes såvel om apparater, der de-kryptererer krypterede signaler fra betalingskanaler, som om apparater, der omsætter digitale signaler til analoge. Begrebet omfatter også optage- og afspilleudstyr af forskellig art.

Der findes mange slags set-top bokse på markedet. En HD ready fladskærm skal tilsluttes en HDTV-boks. Danske husstande, der ser tv via satellit og parabol har alle en set-top boks under tv apparatet. Det samme har mange med kabel tv, og da det analoge tv signal til antenner lukkede, var der et stort antal husstande, der fortsatte med at benytte deres gamle analoge billedrørs tv og anskaffede en set-top boks eller digital modtagerboks, som er det mere spiselige danske ord.

Selv om der fortsat findes mange gamle billedrørs tv i husstandene, så viser salgssalgsstatistikkerne, at forbrugerne foretrækker fladskærmene med deres bedre billedgengivelse. Men det er en misforståelse at opfatte fladskærmen som en afløser for billedrørs tv apparatet.

I fremtidens digitale verden skal vi vænne os til at se fladskærmen som en billedgengiver, der forsynes via – ikke en, men et antal – bokse med hver deres specifikke funktion.

Digital mangfoldighed

En andet træk ved den digitale udvikling er den mangfoldighed af muligheder og specifikke løsninger, som hele tiden udvikles. I den analoge tidsalder kunne det samme tv benyttes til al slags modtagelse. I den digitale verden skal der benyttes tv apparater med forskellige typer af modtagere afhængigt af om husstanden forsynes via antenne, kabel eller parabol.

Og mangfoldigheden vokser hele tiden. Næste bølge er tv i 3D, i forretningerne står der allerede nu tv med et internet-stik, og nye sendemuligheder i form af HbbTV (Hybrid Broadband TV), Google tv med flere er lige om hjørnet.

Det vil løbende blive nødvendigt med udskiftning af tv apparater og indkøb af bokse, hvis de mange muligheder skal tages i brug. I den digitale verden er et tv apparat og tv udsendelser ikke entydige begreber, men en mangfoldighed af tilbud, der kan udnyttes i apparater med forskellig funktionalitet.

Forbrugere, marked og teknologi

De mange muligheder er resultatet af et ægteskab mellem udviklernes ambitioner og forbrugernes efterspørgsel. Salgsstatistikker og seertal taler deres tydelige sprog. Vi efterspørger tv i stadigt større mængder, i differentierede kvaliteter, og vi udnytter forskellige funktioner i modtageudstyret. Og der udvikles nye tilbud og funktioner i hastigt tempo. Så hastigt, at politisk styring kommer til kort og niveauet for loyal rådgivning er vanskeligt at definere.

Det er i det lys sagerne om forretningernes rådgivning af forbrugerne skal ses. Forbrugerklagenævnets afgørelser tager udgangspunkt i en analog verden, hvor et tv apparat er en entydig størrelse med et entydigt formål. Sådan er det ikke længere. Vores udstyr og de tilbud, som vores distributører af tv tilbyder, er og vil blive stadigt mere mangfoldige.

Da tv branchen – producenter af udstyr og udbydere af tv – begyndte systematisk at drøfte og informere om den digitale tv udvikling var der enighed om en ting. Ordet "fremtidssikret" er forbudt. Det skyldes ikke en ulyst til at beskæftige sig med fremtiden – tværtimod. Det skyldes en realistisk vurdering af fremtiden, og forbuddet mod at benytte ordet er således branchens løfte til forbrugere om ikke at love mere end det er realistisk at kunne holde.

*Johs Chr Johansen
Informationschef, BFE*